

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kinderopvang 't Nestje (groep Maraboes)

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 19 maart 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 18 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf 't Nestje. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voerschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Om een goed beeld te krijgen, hebben we op meerdere locaties in de gemeente Deventer een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

We hebben gezien dat de op de voorschoolse peutergroep Maraboes de pedagogisch medewerkers hard werken om de peuters te begeleiden. Er is een fijne sfeer in de groep. 't Nestje werkt met een programma voor voorschoolse educatie met activiteiten die passen bij thema's.

De pedagogisch medewerkers ondersteunen de peuters tijdens de activiteiten op een speelse manier en zorgen daardoor dat zij al spelend ook veel leren. Zo zagen wij dat tijdens het voorlezen de peuters heel betrokken waren bij het verhaal en actief mee deden aan de kringactiviteiten. De pedagogische medewerkers zijn ervaren en kijken naar wat de peuters nodig hebben voor hun ontwikkeling.

Daarnaast vinden we het positief dat de medewerkers graag samen willen leren en zich verder willen verbeteren om de (doelgroep)peuters nog beter te kunnen begeleiden.

Wat kan beter?

De pedagogisch medewerkers kunnen nog beter afstemmen op de verschillen in de ontwikkeling bij de peuters. De peuters verschillen onderling en de pedagogisch medewerkers houden daar zelf zeker rekening mee maar in de plannings van de activiteiten en de doelen die daarbij horen, is daar weinig van terug te vinden.

Als de medewerkers van 't Nestje aan de hand van plannen werken aan deze doelen, is het ook makkelijker om te zien welke ontwikkelingsdoelen wel of welke niet zijn behaald. Daarvoor is ondersteuning en aansturing nodig vanuit de organisatie.

Kinderopvangorganisatie:
Kindernet BV
't Nestje
(groep Maraboes)

LRK-nummer: 202233352

Totaal aantal doelgroepeuters: 5

Bij 't Nestje is ook niet duidelijk welke doelen de locatie als geheel wil bereiken met de voorschoolse educatie en op welke wijze ze dat, als organisatie, gaat doen. Het gaat dan om doelen voor het aanbod aan de peuters, het pedagogisch-educatief handelen in de groep, de ouderbetrokkenheid en de doelen in de resultaten die 't Nestje wil behalen in de voorschoolse educatie. Omdat de locatiedoelen van de voorschoolse educatie en de werkwijze daarbij (de planmatigheid) ontbreken, is het lastig om na te gaan (te evalueren) of de organisatie werkt zoals zij dat zelf wil.

Bovendien kan de organisatie zich met dergelijke evaluaties ook beter verantwoorden over de resultaten en ontwikkelingen aan de ouders en de gemeente.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op bij de voorschoolse locatie 't Nestje in de groep Maraboes.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met pedagogisch medewerkers en de zorgcoördinator, die tevens assistent is van de leidinggevende.

Na deze onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Context en conclusie van dit onderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de context weer van de VE-groep Maraboes op 't Nestje.

Context

De vve-groep van 't Nestje, Maraboes, is gehuisvest op de bovenste verdieping van een oud en sfeervol gebouw aan de Brinkgreverweg in Deventer. De houder, Kindernet BV, krijgt sinds 2011 subsidie om te werken aan doelen in de voorschoolse educatie die gelden voor de doelgroepkinderen.

Op deze locatie zijn vijf peuters als doelgroepkind aangemeld voor het VVE-aanbod. Op de dag dat wij de Maraboes-groep bezochten, waren van de dertien peuters vier doelgroepkinderen aanwezig. Voor één kind liep de aanvraag nog.

Er zijn drie leidsters beschikbaar voor deze groep. Zij werken dagelijks samen en maken lange dagen omdat de kinderopvangorganisatie vanaf half acht tot half zeven geopend is. De pedagogisch medewerkers zijn gecertificeerd voor VVE, al betreft het hier wel verschillende VVE-programma's. Op de dag dat wij er waren, was er één pedagogisch medewerker die als vervangster was ingezet vanwege zwangerschapsverlof van een collega. Zij was op het moment van dit onderzoek de VVE-cursus nog aan het volgen. Wel is zij een vaste kracht in de organisatie en dus bekend bij de kinderen en bekend met de afspraken in de organisatie.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 20 augustus 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Conclusie van dit onderzoek

We stellen vast dat op de voorschoolse peutergroep Maraboes de pedagogisch medewerkers hard werken om de peuters te begeleiden en te stimuleren in hun ontwikkelingen. Zij bieden een dagelijks programma met activiteiten die zij voorbereiden aan de hand van thema's, zij volgen de kinderen in hun ontwikkelingen en handelen zorgvuldig. Het is te zien dat zij ervaren pedagogisch medewerkers zijn die oog hebben voor wat goed is voor de kinderen. Daarbij onderhouden zo goed als dat kan de contacten met de ouders. Wat ons opviel, was dat veel ouders laat in de ochtend hun kinderen brengen.

De planmatige aansturing van de taken die de pedagogisch

medewerkers uitvoeren voor het VVE-programma in de groep, is echter niet of nauwelijks zichtbaar. Er is geen werkwijze afgesproken, waarin de organisatie de kwaliteit van het handelen in VVE systematisch evalueert om te komen tot verbeteringen of aanpassingen. Voor die peuters die extra ondersteuning nodig hebben, gebeurt van alles. Maar ook hier is geen planmatige werkwijze zichtbaar waarin doelen zijn gesteld die regelmatig worden geëvalueerd en herzien.

Dit rapport verzenden we, zodra het definitief is, naar de gemeente.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op 't Nestje, groep Maraboes, aan de Brinkgreverweg in Deventer.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning	•		
OP6 Samenwerking		•	

We onderzochten vijf standaarden die betrekking hebben op de verschillende onderdelen van het werken aan voorschoolse educatie. Voor vier van deze standaarden hebben we vastgesteld dat er voldoende kwaliteit zichtbaar is. Eén standaard is een verbeterpunt.

Aanbod (OP1)

We waarden het VVE-aanbod dat de pedagogisch medewerkers realiseren, als voldoende. In 't Nestje wordt gewerkt met een integraal aanbod voor voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers gebruiken daarvoor een geëigend programma. Omdat zij zijn opgeleid voor verschillende programma's, combineren zij de inhoud van deze twee om keuzes te maken voor een planning. Dat heeft voordelen omdat het beste van meerdere mogelijkheden kan worden gebruikt. Het heeft ook nadelen omdat een kritische blik nodig is in de vraag wat het beste is voor de peuters.

De planning is opgebouwd uit activiteiten die passen bij een thema. We zien dat in deze voorbereidingen de ontwikkelingsdoelen voor de peuters in beeld zijn. Het is nog wel een ontwikkelpunt om in deze planning van het aanbod, de afstemming op de verschillen tussen de peuters duidelijker te betrekken, juist omdat de (ontwikkel)doelen voor de peuters verschillen. We zagen pedagogisch medewerkers die ervaren zijn en intuïtief handelen vanuit de verschillen die zij zien en horen tussen de peuters. Toch kan in het aanbod, met een goede begeleiding, een sterkere focus worden ontwikkeld om naast verschillende activiteiten ook verschillende ontwikkeldoelen voor peuters bewust(er) in te zetten. Bovendien kan dit met sterkere aandacht voor de vier ontwikkelingsgebieden: ontluikende geletterdheid, ontluikende gecijferdheid, de motorische en de sociaal-

emotionele ontwikkeling.

Zicht op ontwikkeling (OP₂)

Om ervoor te zorgen dat de ontwikkelingen van de peuters in beeld zijn bij alle pedagogisch medewerkers die met deze kinderen werken, is er een volginstrument in gebruik. Daarmee verzamelen de pedagogisch medewerkers systematisch en regelmatig gegevens over de kennis en de vaardigheden van de kinderen. Voor ieder kind is een 'volgleidster' die hiervoor verantwoordelijkheid draagt. Deze gegevens zijn nodig om te weten of een kind zich ontwikkelt zoals kan worden verwacht; we zagen dat de volgledsters deze verzamelde gegevens ook daadwerkelijk kunnen vergelijken. De pedagogisch medewerkers bespreken dit regelmatig met elkaar maar ook met de ouders van de kinderen. Dat is de reden dat we vinden dat het van voldoende kwaliteit is.

Toch zijn ook hier nog verbeteringen mogelijk. We zagen namelijk te weinig dat wat de volgledsters bijhouden en weten over de ontwikkeling van de peuters, daadwerkelijk wordt gebruikt voor de planning van het aanbod. Hier ligt dan ook een relatie met wat we hierboven beschreven, bij 'Aanbod'. Ons werd verteld dat er een nieuw volgsysteem in gebruik is (Kijk). Met dit instrument kan scherper en kritischer worden gekeken. Het is echter nog lastig om hiervan optimaal gebruik te maken, zo werd ons duidelijk. Het instrument werkt digitaal en er zijn nog niet genoeg tablets om er optimaal mee te kunnen werken.

Pedagogisch en educatief handelen (OP₃)

Tijdens ons bezoek aan de Maraboes van voorschool 't Nestje, hebben we geruime tijd het pedagogisch en educatief handelen van de medewerkers geobserveerd. We stellen vast dat dit handelen van voldoende kwaliteit is. Het is zichtbaar dat de pedagogisch medewerkers ervaren zijn. Ze gaan respectvol om met elkaar en met de peuters, zowel in de taal als in hun gedrag. Ze werken met de peuters aan de sociale vaardigheden door expliciete aandacht voor bijvoorbeeld 'hoe je iets vraagt' aan elkaar of 'zegt tegen elkaar' en hoe je je gedraagt aan tafel. De taal die de pedagogisch medewerkers gebruiken is passend en zorgt ervoor dat de kinderen een goed voorbeeld ervaren tijdens een gesprek. De interactie die de pedagogisch medewerkers realiseerden tussen henzelf en de kinderen, maar ook tussen de kinderen onderling, getuigde van kennis van en inzicht in wat de kinderen hebben om te leren. Zo was er bij het voorlezen in de kring grote aandacht en betrokkenheid van de peuters, wat (ook) kwam omdat de pedagogisch medewerker op bekwame wijze interactief voorlas.

In de speelleeromgeving is voldoende te vinden dat stimulerend is voor de kinderen. Er hangen woordlabels, er zijn dagritme kaarten en

er zijn prentenboeken; we zagen deze echter niet actief en betekenisvol in gebruik tijdens de verschillende routines op de dag dat we er waren. We zagen wel dat de peuters volop van de gelegenheid gebruik maakten om te spelen, waarbij de pedagogisch medewerkers zorgvuldig afwogen hoeveel afstand of betrokkenheid van henzelf nodig was in dit spel.

(Extra) ondersteuning (OP4)

In de processen van de (extra) ondersteuning voor de doelgroepkinderen, liggen nog belangrijke verbeterpunten. Dat is de reden waarom we vinden dat de (extra) ondersteuning niet de kwaliteit heeft die we in de overige onderdelen van de ontwikkelingsprocessen wel zien.

Er zijn verschillende afspraken bij de Maraboes om voor kinderen die extra ondersteuning (*VE special needs*) nodig hebben, hulp in te schakelen. De medewerkers van de locatie gebruiken hiervoor de mogelijkheden die bij Sine Limite (het samenwerkingsverband) beschikbaar zijn. Daarbij gaat het om formats die helpen in het denken en handelen, dat nodig is om voor deze kinderen. Regelmatig is er ook een orthopedagoog aanwezig die de pedagogisch medewerkers en de managementassistent (tevens zorgcoördinator) begeleidt bij vragen en ingewikkelde pedagogisch-educatieve situaties.

We zien echter te weinig op welke wijze de kinderen met *VE-special needs* daadwerkelijk ondersteuning krijgen. Er zijn geen specifieke ontwikkeldoelen bepaald voor deze kinderen, waaraan de pedagogisch medewerkers kunnen werken met een specifieke benadering van deze kinderen, specifieke opdrachten of spelvormen. Ook zien we niet dat er regelmatige evaluaties plaatsvinden van wat voor deze kinderen is gedaan. Deze evaluaties zijn belangrijk omdat daarmee kan worden vastgesteld hoeveel er is bereikt en/of wat dus op een andere manier moet gebeuren of wat moet veranderen. Ook de vroegschool, waar deze kinderen heen gaan, kan veel hebben aan de ervaringen die de pedagogisch medewerkers hebben opgedaan in hun werk voor deze *VE-special needs*.

Samenwerking (OP6)

't Nestje werkt in voldoende mate samen met diverse partners om zo optimaal mogelijk van betekenis te zijn voor de ontwikkeling van de doelgroeppauter. Zo is er samenwerking met Sine Limite. De pedagogisch medewerkers volgen regelmatig de scholing die bij dit samenwerkingsverband plaats vindt. Er zijn diverse basisscholen in de buurt waarnaar de peuters doorstromen als ze vier jaar zijn. Er is altijd een warme overdracht voor de doelgroepkinderen, waarbij het Deventers OKÉ-formulier in gebruik is. De pedagogisch medewerkers ervaren het echter als spijtig dat zij zelden of nooit iets terug horen van de basisschool waar het kind is heengegaan.

De ouders van de peuters van 't Nestje zijn veelal overdag aan het werk. Dat maakt het lastig om hen te betrekken, bijvoorbeeld met behulp van koffieochtenden, bij wat gebeurt bij de Maraboes. De pedagogisch medewerkers bezoeken een nieuw ingeschreven peuter altijd thuis, ook om een eerste indruk van de leefomgeving en van de ontwikkeling van het kind vast te leggen. Eenmaal per maand is er een nieuwsbrief. Het plan is om vanaf volgend jaar te gaan werken met een app, waarmee de leidsters kunnen communiceren met de ouders, over (belevissen van) hun kind.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

Resultaten van de voorschool (OR)

In 't Nestje zijn geen resultaatgegevens bekend. We verstaan hieronder de gegevens waarmee kan worden vastgesteld of de peuters van de Maraboe-groep in voldoende mate zijn toegerust met kennis en vaardigheden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie, wanneer zij naar de vroegschool gaan.

Voor de medewerkers van 't Nestje is dit geen onderwerp van eigen evaluatie of onderwerp van gesprek met externen (zoals ouders, vroegscholen of anderen) in relatie tot de doelen die gelden voor een voorschool.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg (KA1)

De kwaliteitszorg van de voorschoolse educatie beschouwen we in 't Nestje als een verbeterpunt.

De voorschoolse opdrachten die de medewerkers van 't Nestje uitvoeren, zijn niet vastgelegd in heldere en evalueerbare doelen en opdrachten. Dat maakt dat ook niet is vast te stellen welke kwaliteit de locatie van zichzelf verlangt of welke zij heeft bereikt in de verschillende onderdelen van de voorschoolse educatie. We bedoelen

hier de kwaliteit van de volgende onderdelen: het aanbod, het educatief handelen, de ouderbetrokkenheid, het zicht op de ontwikkeling en de ontwikkelingsresultaten die 't Nestje wil behalen met de peuters.

Er is een VE-beleidsplan op de locatie. Daarin staat beschreven welke indicatoren gelden voor voldoende kwaliteit van een voorschool. Er is echter geen planmatigheid van handelen in gezien: aan welke indicatoren op welke wijze door wie wordt gewerkt en op welke termijn. Bovendien zijn de inhoud en voor de medewerkers niet bekend.

De organisatie heeft zelf al eerder vastgesteld dat er behoefte is aan een inhoudelijk coördinator voor de voorschoolse educatie. Per 1 januari zal de assistent-leidinggevende hierin nieuwe taken krijgen. Daarbij behoort ook de taak om op de VE-groep medewerkers te coachen in de ontwikkelingen en vaardigheden die nodig zijn om te werken aan de voorschoolse educatie. Onduidelijk is op dit moment nog hoe dat eruit zal zien en hoeveel tijd ervoor beschikbaar zal zijn.

Kwaliteitscultuur (KA2)

In de Maraboe-groep troffen we een kwaliteitscultuur onder de medewerkers, die voldoende is.

De medewerkers werken hard en met grote betrokkenheid bij de kinderen en hun ouders. Ze willen graag leren en zichzelf verbeteren om daarmee de ontwikkelingen van de peuters (en hun ouders) ook beter te ondersteunen en te begeleiden. Er is een grote bereidheid om samen te werken aan optimale kwaliteit van de voorschoolse educatie voor de kinderen. We hebben gezien dat de pedagogisch medewerkers participeren in een scholingsplan.

Verantwoording en dialoog (KA3)

Omdat we de verantwoording over de ambities, doelen en de resultaten van de voorschoolse educatie missen in 't Nestje, is dit een verbeterpunt voor de organisatie.

Het is, met name voor externen, onduidelijk is op welke wijze de organisatie werkt aan de ontwikkeling van haar VE-beleid. Ook de website biedt daarin geen inzicht, afgezien van enkele losse opmerkingen betreffende de algemene uitgangspunten voor VE. 't Nestje kan ook nog andere, toegankelijker mogelijkheden onderzoeken om werk te maken van het betrekken van ouders bij de doelen en de ambities die er zijn in de voorschoolse educatie, anders dan via de informatie van de website.

4. Reactie van de houder

Naar aanleiding van de inspectie nemen wij de uitkomst in het rapport als herijking mee in de ondersteuning tot het optimaliseren van de uitvoering van VVE. Hierin nemen wij onze medewerkers mee om samen te werken aan deze optimalisering en concretiseren van doelen die wij willen behalen.

Wij hebben de inspectie als zeer prettig ervaren. Tevens willen wij de beide inspecteurs bedanken voor hun prettige aanwezigheid en duidelijke terugkoppeling.

Met vriendelijke groet,
Selma Ozkan